

Mkataba huo ulitiwa saini kwa mara ya kwanza tarehe 6 Februari 1840. Iliandikwa kwa lugha ya Kimaori na jina lake ni **Te Tiriti o Waitangi**. Katika Swahili hapa kuna mambo makuu ambayo yalikubaliwa.

MUHTASARI WA MKATABA WA WAITANGI

UTANGULIZI

Malkia anataka viongozi wa Maori na mataifa ya Nyuzilandi kutunza ardhi yao na uhuru, na alitaka wote waishi kwa amani. Mkataba huu ni kuwa na Gavana kwa watu wake ambao sasa wako Nyuzilandi na kwa wale ambao watakapokuja kwa siku zijazo.

KWANZA

Viongozi wa Maori wakampa Malkia wa Ungereza milele haki ya kuwa na Gavana katika ardhi zao.

PILI

Malkia anakubali kwamba Maori wadumisha uhuru wao na mamlaka juu ya ardhi zao zote na juu ya kila kitu ambacho ni muhimu kwao. Viongozi wa Maori humruhusu Malkia kuwa na vipande vya ardhi kwa bei iliyokubaliwa, ikiwa mmiliki anataka kuitoa.

TATU

Malkia atawajali watu wa Maori na kuwapa haki yao sawa na watu wa Ungereza.

NNE

(AHADI ILIYOSEMWA)

Gavana anaahidi kulinda desturi za Wamaori na imani zote nchini Nyuzilandi.

MUHTASARI WA

MKATABA WA WAITANGI

Mkataba huo ulitiwa saini kwa mara ya kwanza tarehe 6 Februari 1840. Iliandikwa kwa lugha ya Kimaori na jina lake ni **Te Tiriti o Waitangi**. Katika Swahili hapa kuna mambo makuu ambayo yalikuwalia.

UTANGULIZI

Malkia anataka viongozi wa Maori na mataifa ya Nyuzilandi kutunza ardhi yao na uhuru, na alitaka wote waishi kwa amani. Mkataba huu ni kuwa na Gavana kwa watu wake ambao sasa wako Nyuzilandi na kwa wale ambao watakapokuja kwa siku zijazo.

KWANZA KO TE TUATAHI

Viongozi wa Maori wakampa Malkia wa Ungereza milele haki ya kuwa na Gavana katika ardhi zao.

PILI KO TE TUARUA

Malkia anakubali kwamba Maori wadumishe uhuru wao na mamlaka juu ya ardhi zao zote na juu ya kila kitu ambacho ni muhimu kwao. Viongozi wa Maori humruhusu Malkia kuwa na vipande vya ardhi kwa bei iliyokubaliwa, ikiwa mmiliki anataka kuitoa.

TATU KO TE TUATORU

Malkia atawajali watu wa Maori na kuwapa haki yao sawa na watu wa Ungereza.

NNE (AHADI ILIYOSEMWA)

Gavana anaahidi kulinda desturi za Wamaori na imani zote nchini Nyuzilandi.

TOFAUTI KATI YA TE TIRITI O WAITANGI MU KI MAORI NA HATIYA KWAKIGERERZA

Ukurasa huu unaonyesha mambo makuu kutoka kwa kila hatiya

	TE TIRITI O WAITANGI	HATIYA KINGEREZA
KIFUNGO CHA 1	Viongozi wa Maori wanampa Malkia wa Ungereza haki ya kuwa na Gavana katika ardhi zao milele.	Viongozi wa Maori humpa Malkia Uhuru juu ya Nyuzilandi yote.
KIFUNGO CHA 2	Malkia akakubali kwamba Wamaori waweke uhuru wao na mamlaka juu ya ardhi zao zote na juu ya kila kitu ambacho ni muhimu kwao. Viongozi wa Maori walimruhusu Malkia kuwa na vipande vya ardhi na wakakubali bei, ikiwa mmiliki anataka kiutoa.	Malkia anahakikisha haki zote za Wamaori na ardhi, misitu na uvuvi. Ikiwa Māori wanataka kuuza ardhi, wataiuza kwa Malkia pekee.
KIFUNGO CHA 3	Malkia atawajali Wamaori na kuwapa sawa haki kama watu wa Ungereza.	Malkia atawalinda Wamaori na kuwapa haki sawa na Waungereza.
AKIFUNGO CHA 4 (AHADI ILIYOTAMKWA)	Mkuu wa Mkoa (Gavana) anaahidi kulinda Desturi za Wamaori na imani zote ndani ya Nyuzilandi.	

JE, YAWAPI MTAKABA YA KWELI?

TE TIRITI O WAITANGI	HATIYA KINGEREZA
Imetiwa saini na viongozi zaidi ya 500 wa Maori, na Gavana wa Ungereza kwa niaba ya Malkia.	Imesainiwa na viongozi 39 wa Maori.
Huu ni mkataba unaoungwa mkono na Kimataifa. Sheria ya kimataifa inatoa kipaumbele kwa Maandishi ya Māori chini ya sheria inayoitwa <i>contra proferentem</i> . Hii ina maanisha kwamba wakati mkataba si wazi, inapaswa kutafsiriwa dhidi ya chama kilichotoa mkataba.	Huu ndio mkataba ambao Ungereza ilitaka. Serikali ya Nyuzilandi imejikita mamlaka yake juu ya toleo hili.
Mkataba huu unatambua uhuru wa Maori zaidi ya Aotearoa / New Zealand.	Hatiya hii inasema kwamba Maori atoe uhuru kwa Malkia.

